

آیا دیدار اردوغان از آمریکا بیخ روابط دو کشور را ذوب می کند

سفر اخیر رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری ترکیه به واشنگتن و دیدار وی با دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا پایان یافت؛ اکنون این سوال مطرح است که آیا این سفر بیخ روابط دو کشور را ذوب خواهد کرد؟

به گزارش آران نیوز به نقل از ایرنا، ترکیه و آمریکا در بعد از دهه 1950 روابط روبه توسعه خود را در قالبی جدید پیگیری کردند. پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) و عضویت ترکیه در این سازمان و متعاقب آن عزیمت نیروهای ترکیه به جنگ کره آغازی جدید در روابط دو کشور بود. در این رابطه آمریکا به عنوان یک قدرت نظامی، اقتصادی و سیاسی و ترکیه به عنوان یک کشور با پیشینه تاریخی در یک منطقه جغرافیایی حساس، جای داشتند.

ترکیه برای آمریکا در دوران جنگ سرد به عنوان قلعه نخست ناتو در مقابله با بلوک شرق برشمرده می شد و علاوه بر ناتو، آمریکا نیز پایگاههای نظامی متعددی در ترکیه داشت. با فروپاشی کمونیسم و از میان برداشته شدن بلوک شرق، اهمیت ترکیه برای غرب و آمریکا کاهش یافت ولی با گذشت زمان و تلاش آمریکا برای اجرای طرح خاورمیانه بزرگ و الگو قرار دادن اسلام میانه و در سالهای بعد به موازات بهار عرب، محددات اهمیت ترکیه در غرب افزایش یافت.

در سالهای اخیر با سیاستهای نه چندان همگرایی دولت آنکارا با غرب، اختلافات آنکارا و واشنگتن نیز تشدید شده است.

تشدید اختلافات دو کشور در سالهای اخیر دلایل متعددی داشته است که برخی از مهمترین آنها اختلاف دیدگاه دو کشور در زمینه مسایل منطقه ای، تنظیم روابط ترکیه با اسرائیل، ایران، روسیه و کشورهای متحد آمریکا در منطقه، سیاستهای آمریکا در منطقه در ابعاد مختلف و در آخرین مورد نیز مساله سوریه بود.

مساله ترکیه در سوریه در ماههای اخیر مهمترین مورد اختلاف بین دو کشور بود. تهدیدات ترکیه به مداخله نظامی در سوریه برای مقابله با سازمانهای تروریستی و حمایتهای آمریکا از گروههای مختلف در سوریه که ترکیه آنها را تروریست میخواند و متعاقب آن مداخله نظامی ترکیه در سوریه مهمترین مورد اختلاف بین دو کشور در ماههای اخیر بشمار می آید.

تهدیدهای آشکار ترامپ در مورد مداخله نظامی ترکیه در سوریه و ارسال یک نامه تهدید آمیز خطاب به اردوغان نقطه شکست روابط بین دو کشور بود. در نامه ارسالی ترامپ خطاب به اردوغان نوشته بود که با حمله به سوریه مرتکب حماقت نشود و در این به آشکاری ترکیه را تهدید به فلج ساختن اقتصاد این کشور کرده بود. این نامه از سوی منابع آمریکایی منتشر شد و همزمان با انتشار آن که در قبال از مداخله ترکیه به سوریه به رشته تحریر درآمده بود، ترکیه در اقدامی تعجب انگیز در بعد از ظهر وسط هفته به سوریه مداخله نظامی انجام داد.

متعاقب حمله نظامی ترکیه به سوریه، مایک پنس معاون رئیس جمهور آمریکا و مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا به ترکیه آمدند و در بعد از مذاکرات فشرده قریب به تمامی موارد مورد درخواست ترکیه را مورد تأیید قرار دادند.

در بعد از این زیارت ترامپ اعلام کرد که رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه را به واشنگتن دعوت کرده است.

ناظران آگاه که به دنبال دلیل عدم مخالفت آمریکا با آنکارا بودند در بعد از اعلام کشته شدن البغدادی سرکرده نیروهای داعش از سوی نیروهای آمریکا در خاک سوریه و اعلام این مطلب از سوی ترامپ متوجه دلیل عدم مخالفتها، آمریکا با تزهایی ترکیه در سوریه شدند.

به گفته ناظران آگاه، ترکیه در قبال اعلام محل اختفای البغدادی در سوریه و فراهم آوردن زمینه کشته شدن وی که از سوی ترامپ به عنوان برگ برنده ای در انتخابات ریاست جمهوری مورد استفاده قرار خواهد گرفت، زمینه سکوت ترامپ در عملیات نظامی ترکیه در شمال سوریه و اعلام منطقه امنی را فراهم کرده است.

در روزهای گذشته همانگونه که قبلا اعلام شده بود، اردوغان برای سفر رسمی عازم واشنگتن شد. اردوغان و ترامپ در کاخ سفید به مدت 75 دقیقه با یکدیگر دیدار کردند و در بعد از آن هیاتهای دو کشور با یکدیگر دیدار کردند. به گفته ناظران مسایل اصلی مورد مذاکره طرفین در این دیدار منطقه امن در سوریه، مساله پناجویان سوری و بازگشت آنان به کشورشان، مساله فروش سیستمهای هوایی اس 400 سوریه، مساله مشارکت ترکیه در طرح جنگنده های اف 35 بود.

به گفته منابع خبری ترکیه در مذاکرات ترامپ و اردوغان، رئیس جمهور آمریکا سعی در تطبیع ترکیه

برای انصراف از خرید سیستم‌های هابی اس 400 روسی کرده و به اردوغان گفته است در صورت انصراف از خرید این سیستم‌ها حجم روابط تجاری دو کشور می‌تواند به 100 میلیارد دلار افزایش یابد.

هنوز مشخص نیست که ترکیه آیا از خرید این سیستم‌ها انصراف خواهد داد یا خیر؟ ولی با لحاظ اینکه بخشی از این سیستم‌ها به ترکیه داده شده و با لحاظ نزدیکی استراتژیک بین ترکیه و روسیه جنبه مساله‌ای دشوار خواهد بود.

اردوغان در نشست خبری مشترک با دونالد ترامپ همتای آمریکایی خود در کاخ سفید واشنگتن گفت: ترکیه تنها و مطمئن‌ترین کشوری است که می‌تواند به آمریکا در زمینه مبارزه با تروریسم کمک کند.

وی با اشاره به اینکه دو کشور در زمینه گسترش همکاری‌ها اتفاق نظر دارند، برخی افراد و محافل حامی گروه‌های تروریستی را به انحراف افکار عمومی و تخریب روابط دو کشور با دروغ پراکنی متهم کرد و گفت: مصمم هستیم متناسب با اتحاد و همکاری دیرین بین دو کشور، فصل جدیدی را در روابط خود آغاز کنیم. ترکیه تنها و مطمئن‌ترین کشوری است که می‌تواند به آمریکا در زمینه مبارزه با تروریسم کمک کند.

اردوغان در بخش دیگری از سخنانش با تاکید بر اینکه مواضع سیاسی و اقتصاد نباید در یکدیگر مداخله‌ای داشته باشند، یکبار دیگر نیت ترکیه برای خرید سیستم‌های پاتریوت را مورد تاکید قرار داد و گفت: دو طرف در حال رساندن حجم تجارت خود به 100 میلیارد دلار تلاش می‌کنند.

اردوغان در این مصاحبه به صراحت نارضایتی ترکیه از دیدار مسوولین آمریکایی با فرهاد عبدی از مسوولین کرد سوری را برزبان آورده و نارضایتی ترکیه از موضع اتحادیه اروپا در مورد پناهجویان سوری و کمک نکردن اتحادیه به ترکیه در مورد ناهنجاری‌ها را اعلام کرد.

اردوغان در این مصاحبه همچنین آمادگی ترکیه برای تعامل سازنده با کنگره آمریکا را اعلام کرد. اردوغان در این مصاحبه درخواست ترکیه از آمریکا برای اعاده فتح الله گولن رهبر جماعت گولن که ترکیه وی را مسبب اصلی کودتای نافرجام سه سال قبل در ترکیه ارزیابی می‌کند را به صراحت اعلام کرد.

در پایان مصاحبه ترامپ در پاسخ به سوال یک خبرنگار ترک در زمینه اینکه آیا کاخ سفید مصمم به پذیرایی از مظلوم کوبانی رهبری پ.پ.گ است یا خیر؟ گفت: با کوبانی یک مکالمه تلفنی مفید انجام دادیم.

همزمان با دیدار اردوغان از آمریکا پنتاگون اعلام کرد که جایگزین کردن ترکیه در برنامه «اف-۳۵» تقریباً کاملاً شده است.

به گزارش منابع خبری ترکیه دو مقام وزارت دفاع آمریکا می‌گویند تقریباً برای تمام قطعات جنگنده اف-۳۵ که در ترکیه تولید می‌شود، جایگزین پیدا کرده‌اند و به زودی کنار گذاشته شدن آنکارا از این برنامه تکمیل می‌شود.

منابع آگاه در آنکارا می‌گویند، تنها سه مورد یاد شده یعنی عدم قبول تحویل گولن به آنکارا، تلاش برای کنار گذاشته شدن آنکارا از برنامه ساخت جنگنده اف 35 و سخنان ترامپ در مورد مظلوم کوبانی رهبری پ.پ.گ بیانگر این است که اختلافات دو کشور در زمینه‌های مختلف همچنان ادامه دارد و این اختلافات نیز مواردی نیستند که به سادگی بتوان آنها را حل و فصل کرد.